

Nemzeti Kulturális Alap
MÚZEUMI SZAKMAI KOLLÉGIUM
1085 Budapest, Gyulai Pál u. 13.

Pályázati azonosító: 2311/1806
IM iktatószám: ei. 715-6/2009;

Szakmai beszámoló
az NKA Múzeumi Szakmai Kollégium Hopp Ferenc Kelet-Ázsiai
Művészeti Múzeum kínai régészeti kerámia anyagának komplex
anyagvizsgálati és konzerválási programjának első szakaszáról

Tisztelt Szakmai Kollégium!

Az NKA Múzeumi Szakmai Kollégiuma 2009-ben **1 000 000 millió** forinttal támogatta a Hopp Ferenc Kelet-Ázsiai Művészeti Múzeum nagyszabású kutatási projektjét: a **kínai régészeti kerámia gyűjtemény komplex anyagvizsgálati és konzerválási programjának első szakaszát.**

A három szakaszra tervezett kutatás célja a gyűjtemény kínai régészeti kerámiáinak (közel 50 tárgy és töredék) átfogó anyagvizsgálati és készítéstechnikai feltárása, az eredmények értelmezése, bemutatása, oktatásban való mielőbbi bekapcsolása, s a vizsgálatok nyomán a régészeti kerámiák konzerválása, tisztítása, restaurálása.

A pályázaton elnyert összegből nyolc referenciatárgy komplex anyagvizsgálata, nyolc röntgenfelvétel, valamint az adatok tudományos értelmezése történt meg.

A vizsgálatok és a tudományos feltárás szakmai partnerei az MTA Geokémiai Kutatóintézete, valamint a Szegedi Tudományegyetem Lumineszcens Laboratóriuma voltak.

A támogatás felhasználása tételesen

Nyolc kínai régészeti kerámia eredet és eredetiségvizsgálata (MTA Geokémiai Kutatóintézet: Dr. Tóth Mária, Dr. Bajnóczy Bernadett)	560 000 Ft+ÁFA
Nyolc kínai régészeti kerámia termolumineszcens vizsgálata mintavétellel (Szegei Egyetem, Dr. Sípos György laborvezető)	280 000 Ft +ÁFA
Nyolc radiográfias felvétel elkészítése	160.000 Ft
Összesen	1.000000

+

A vizsgálatok rövid ismertetése :

A mintavételezés során összesen 8 tárgyból gyűjtöttek mintát (Lt. szk.: 1938, 53.685, 9800, 54.308, 614, 4345, 50.153, továbbá NKA szerződésen felül 9973 lt. sz.), s nyolc röntgenfelvétel készült.

A vizsgálatok **első köre** a kínai régészeti kerámia tárgyak **röntgen pordiffrakciós fázisanalitikai vizsgálata** volt. Az adatok archeometriai feldolgozása, a technológiai- és eredetkutatások korszerű geokémiai alapú kiegészítése az eredetiség kérdésének megválaszolását segítette elő. Meghatározták a tárgyak anyagát, s a felületen megfigyelhető különböző anyagok (pl. festékmарadványok, mázmaradványok, szennyeződések, korróziós termékek stb.) összetételét. A vizsgálatokat az MTA Geokémiai Kutatóintézetében Dr. Tóth Mária végezte. Az I. számú melléklet tartalmazza a kutatás eredményeinek rövid összefoglalását.

A vizsgálatok **második köre** a tárgyak **lumineszcens kormeghatározása** volt. E vizsgálatok összefoglalását a II. számú melléklet tartalmazza. A vizsgálatokat Dr. Sípos György a Szegei Tudományegyetem Földrajzi és Geoinformatikai Tanszékének Lumineszcenc Laboratóriumának vezetője végezte.

A vizsgálatok **harmadik köre a radiográfias felvételek** elkészítése volt. Az NKA szerződésben foglalt nyolc felvétel készült. A kutatás menete azonban megkívánta, hogy több tárgyról is legalább két-két felvétel készüljön. Az a megoldás született, hogy az egyik tárgyról (lőháton ülő lovász) két felvétel készült (lt. sz.: 53.685). Egy másik nagyméretű tárgy felvételeinek elkészítése (lt. sz.: 54.308, lókapála) pedig a kutatás következő szakaszába került át.

A vizsgálatok a tárgyak anyagvizsgálata révén máris jelentős eredményeket hoztak. Fény derült egyes tárgyak pontos anyagösszetételére. Így arra, hogy sírkerámianak tartott tárgyak (lt. szk.: 4345, 4346) valójában nem kerámia, hanem kőből készült darabok. Egy másik tárgy egyes részei eltérő anyagvizsgálati eredményeket mutattak, ami azt jelenti, hogy a kisázsiai tevehajcsár vagy lovász teste és feje eredeti ugyan, de két különböző tárgyhoz tartoztak. A felületi lerakódások és maradványok vizsgálata pedig a tárgyak díszítésének anyagválasztási szokásaira derített fényt.

A vizsgálati eredmények számos további kérdést vetnek fel, amely az adatsorok további elemzését igényli. A Nemzeti Kulturális Alap Múzeumi Kollégiumának támogatását azonban a rövid összefoglaló mellékletekben közölt adatok is igazolják. Támogatásukat még egyszer, ezúton is szeretnénk megköszönni, s bízunk a program folytatásában.

Tisztelettel:

Budapest, 2010. május 25.

Dr. Fajcsák Györgyi
Igazgató
Hopp Ferenc Kelet-Ázsiai Művészeti Múzeum